

Așteptând complexul *Shorad*

✉ Locotenent Constantin PIȘTEA

constantinpistea@presamil.ro

În așteptarea complexului *Shorad*, tunul de 57 de milimetri rezistă vremurilor și păzește în continuare cerul. Dincolo de sârma ghimpată, odihnesc amintiri vechi de 50 de ani.

Puterea speranței

La vremea când complexul *Shorad* este încă o proiecție a anilor 2010 plus, undeva, într-un colț de bază aeriană, câteva tunuri de 57 de milimetri se odihnesc sub povara zecilor de ani. Batalionul 955 Artilerie Antiaeriană privește cerul de sub sprâncenele cărunte ale tunurilor introduse în exploatare la sfârșitul anilor '50. "Trăim din amintiri", afirmă căpitanul Aurel-Stelian Vasiliu, șeful unui Punct de Conducere a Focului. Dacă ar trăi și ar fi soldat voluntar, Bacovia, poetul imagine al orașului de lângă Baza 95 Aeriană, ar rescrie "Plumb"-ul cu țevile de tun stropite de roua dimineții. Batalionul de artilerie apără baza. Da, cu tunuri "made in '50". Amintirile dor, vremurile în care eferescența oamenilor se alinia cu cea a tehnicii sunt la fel de

îndepărtate ca și prima bulină roșie din grădiniță, iar prezentul și-a așternut cearșaful în așteptarea unui complex "mai trainic și mai frumos". *Shorad* e în plan, iar tunul S-60 se ascunde în spatele sârmei ghimpate din parcul cu tehnică.

Sistemul folosit în prezent este atât de vechi încât nimeni nu îi mai poate asigura reparația capitală. Din 1999 nu s-a mai reușit așa ceva. "Noi asigurăm și mentenanța medie, deși ar

trebui să o facem numai pe cea preventivă și corectivă", afirmă comandantul Batalionului 955, maiorul Marcel Ile. Artileriștii se gândesc la probabilitatea sosirii *Shorad*ului și de aceea se descurcă acum cu ce au. Sunt rudele strănse la patul muribundului. Omul moare, dar moartea fizică duce la fericirea spirituală. În același fel, tehnica va fi înlocuită, iar ce va veni după dispariția tunului de 57 de milimetri va fi în context cu cerințele actualității. Viitorul încântă, prezentul nu prea. "Nu am mai văzut să tragă cineva cu tunul", își exprimă oful maiorul Romeo Tudorii, locțiitorul comandantului.

Nevoia de ofițeri tineri

Așa cum e el, vechiul tun își face treaba. Tristețea în care zace după sârma ghimpată din parcul cu tehnică poartă multe amintiri cu poligoane bătute de ploii și ninsori, oameni dormind la cort și reumatism strecurându-se în oase. Mulți au plecat, ca în "apa trece, pietrele rămân". Tehnica e aceeași de zeci de ani, dar oamenii s-au tot schimbat. Căpitanul Aurel-Stelian Vasiliu își exprimă nemulțumirea în legătură cu faptul că, dintre cei care au sosit în unitate în ultimii ani, foarte puțini sunt de specialitate: "trebuie să-i adaptăm la specificul nostru. De obicei, vin din cei de la radiolocație și trece o perioadă de timp până când se familiarizează cu noțiunile caracteristice artileriei". Șeful Punctului de Conducere a Focului mai spune și că, pentru a funcționa așa cum trebuie, grupul pe care îl conduce ar trebui să fie format, teoretic, din șase planșetiști, soldați voluntari, și patru cadre, șefi de tură. "Am doar un ofițer și nici acesta nu este de specialitate", conchide amar căpitanul Vasiliu.

Tunul S-60 este utilizat pentru apărarea aeriană cu rază scurtă de acțiune a obiectivelor punctiforme și de dimensiuni mici, împotriva atacurilor cu avioane pilotate și fără pilot, iar în caz de necesitate, împotriva țintelor terestre și de la suprafața apei aflate la distanțe mai mici de 2000 m. Acest model de tun a fost introdus în exploatare la sfârșitul anilor '50, în Uniunea Sovietică, fiind proiectat ca tun special pentru combaterea țintelor aeriene.

Radarul de tragere și aparatul de calcul al elementelor de tragere au trecut prin mai multe variante, ultima, cea sub forma complexului radiotehnic de tragere CRT 1M, a apărut la sfârșitul anilor '70. Sisteme care au la bază acest tun s-au fabricat și în China și au fost folosite în conflicte în Vietnam, Irak, Iugoslavia și în general în Orient. În România acest sistem a parcurs diferite etape de modernizare, conducerea focului realizându-se cu stații PUAZO 6, SOT-9, SOT-9A, iar în final cu date de la CRT 1M (1 RL-35M). (Sursa: www.roaf.ro)

Încadrarea nu e suficientă, iată o platitudine a sistemului. Procentul corespunzător ocupării funcțiilor de către soldați voluntari ajunge la 70 la sută. "Relativ bine", după cum spune comandantul batalionului. Problema majoră se înregistrează la capitolul cadre. "Interpretarea datelor le-ar putea face și un subofițer, dar pentru luarea deciziilor e nevoie de ofițeri", consideră maiorul Romeo Tudorii. Nu se pune problema neîncrederii în subofițeri, dar, justifică interlocutorii, altfel receptează soldații voluntari ordinele sosite din partea ofițerilor, decât din partea subofițerilor. Mai ales atunci când aceștia din urmă provin din corpul militarilor angajați pe bază de contract. Așadar, este mare nevoie de ofițeri la baza piramidei, oameni care să comande și să ajute la reconstituirea unui sistem bazat, cel puțin deocamdată, pe tehnică învechită.

Eventualitatea sosirii *Shorad*ului îi bucură pe artileriști. Ar însemna recăștigarea entuziasmului și a încrederii în utilitatea muncii.